

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **H. T.**, zast. JUDr. Hanou Homolkovou, advokátkou se sídlem Krajinská 8, České Budějovice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 4. 2013, č. j. 10 Az 1/2013 - 52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů advokátky JUDr. Hany Homolkové **se určuje** částkou 3400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 11. 2012, č. j. OAM-170/VL-18-LE18-2009, nebyla žalobci (dále „stěžovatel“) udělena mezinárodní ochrana podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu, kterou Krajský soud v Českých Budějovicích (dále „krajský soud“) zamítl; proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, v jejím doplnění zástupce stěžovatele uvádí, že krajský soud ze shromážděných důkazů zcela nesprávně dovodil právní názor, směřující k potvrzení závěru žalovaného o důvodném zamítnutí žádosti o udělení azylu. Stěžovatel se domnívá, že byť jej žalovaný několikrát vyslechl, mohl z důvodů jazykové bariéry a určité neznalosti probíhajícího řízení, chybně vyložit stěžovatelem podanou reprodukci ataků vůči jeho osobě v Turecku; tím vznikl mylný dojem soudu o nekonzistentních a různorodých informacích stran konkrétní újmy vzniklé stěžovateli v souvislosti s jeho účastí na politických demonstracích jak stěžovatel uvedl již v žalobě, je jeho obava o život a další jeho osud v zemi původu i ve vztahu k jeho vyznání zcela nepřenosná. Krajský soud neshledal ani důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů, když je zřejmé, že správní orgán má poměrně široký prostor pro úvahy pro jeho naplnění. Dle názoru stěžovatele je nežádoucí, aby na srovnatelné případy byla použita jiná pravidla bez přesvědčivého odůvodnění; stěžovatel se nespokojuje se závěrem soudu o neexistenci humanitárního důvodu jen proto, že je zdravotně zcela v pořádku a jeho rodná země nebyla zasažena žádnou

humanitární katastrofou. Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení; současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a ustanovení advokáta.

Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost.

Nejvyšší správní soud předně z předloženého spisu krajského soudu zjistil, že stěžovateli byla k jeho žádosti usnesením ze dne 12. 3. 2013, č. j. 10Az 1/213 - 37, ustanovena k ochraně jeho zájmů v této věci advokátka JUDr. Hana Homolková; v této souvislosti zdejší soud odkazuje na usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 - 117, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval: „*Ustanoví-li ve správním soudnictví v řízení o žalobě krajský soud účastníku řízení zástupcem advokáta (§ 35 odst. 8 s. ř. s.), je takto ustanovený advokát oprávněn zastupovat účastníka řízení také v řízení o kasační stížnosti a v zastoupení účastníka řízení také kasační stížnost podat.*“. S ohledem na uvedené výše proto Nejvyšší správní soud se nezabýval návrhem stěžovatele na určení zástupce, neboť v intencích uvedeného byl stěžovatel v řízení o kasační stížnosti již řádně zastoupen.

Stěžovatel podal dne 11. 03. 2009 žádost o udělení mezinárodní ochrany; v žádosti uvedl, že je kurdské národnosti, turecké státní příslušnosti, islámského náboženského vyznání a je členem Marxisticko - leninské komunistické strany (MLKP); dále uvedl, že proti němu nikdy nebylo vedeno trestní stíhání, byl zaměstnán v rodinném obchodě, je svobodný, bezdětný a v dobrém zdravotním stavu; dne 07. 03. 2009 Turecko opustil z důvodu strachu z potenciální možnosti jeho uvěznění a stíhání za účast na demonstraci v únoru 2009, kde bylo demonstrováno proti státu. Uvedl též, že měl ve vlasti problémy z důvodu jeho členství ve straně MLKP, a proto se chtěl dostat do ČR, ačkoliv nebyla jeho cílovou destinací. Dále uvedl, že z důvodu spálení turecké vlajky byl vyhozen ze střední školy, přestože byl nevinný; několikrát byl kvůli účasti na demonstracích zadržen ve vazbě. Jeho rodina měla neustálé problémy s policií vzhledem k jejich kurdské národnosti a alevitskému vyznání. Žádné další důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedeny nebyly.

Správní orgán na základě výpovědí a na základě informací ohledně situace v Turecku dospěl k závěru, že stěžovatel nebyl v Turecku pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a není považován za člena MLKP. Správní orgán rovněž dospěl k závěru, že neexistuje důvod, proč by měl mít odůvodněný strach z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Proti stěžovateli bylo v Turecku vedeno standardní vyšetřování poté, co ve škole spálil tureckou vlajku, v daném případě tudíž nelze hovořit o pronásledování; stíhání za účast na protivládních demonstracích nebylo prokázáno, a to z důvodů nekonzistentních výpovědí stěžovatele, ale i na základě informace Ministerstva zahraničí, dle které proti němu není v současné době v Turecku vedeno žádné trestní stíhání. Správní orgán dospěl k závěru, že stěžovatel nebyl pronásledován ani z důvodu kurdské národnosti, přestože tvrdil, že jeho rodina měla kvůli své národnosti problémy již před jeho narozením; nedoložil však žádnou konkrétní skutečnost, na základě které by bylo možné dospět k závěru, že by se v důsledku své národnosti ocitl v horším postavení, než ostatní obyvatelé kurdské národnosti, či že by se kvůli své národnosti mohl důvodně obávat pronásledování. Stěžovatel rovněž zmínil své obavy z trestního stíhání, neboť nechtěl nastoupit základní vojenskou službu. Neexistence ustanovení, které by zaručovalo právo nevykonávat vojenskou službu, však sama o sobě nezakládá důvod pro udělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu.

pokračování

Správní orgán shrnul, že stěžovatel odkazoval pouze na obecné problémy, které by eventuelně mohly potkat turecké obyvatele alevitského vyznání, takové úvahy však v žádném případě nelze považovat za pronásledování. Vzhledem k tomu, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, správní orgán dále přezkoumával naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a a § 14b zákona o azylu; tyto však neshledal.

Krajský soud shledal postup žalovaného správního orgánu zcela souladným se zákonem, neboť v posuzovaném případě nebylo shledáno naplnění žádného z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu dle ust. § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Stejně tak nebyl prokázán žádný z důvodů pro udělení doplňkové mezinárodní ochrany dle ust. § 14a a 14b zákona o azylu. Dle názoru soudu správní orgán, v rámci vyčerpávajícího a řádně odůvodněného rozhodnutí, zvážil a správně zhodnotil všechny okolnosti posuzované žádosti.

Vzhledem k okolnosti, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany lze pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS; všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssoud.cz). Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné.

Jak vyplývá z uvedeného, je primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud z těchto hledisek neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Stěžovatel vytýká a priori správnímu orgánu nedostatečně zjištěný skutkový stav věci, z něhož poté byly vyvozeny nesprávné závěry a nebyla mu udělena mezinárodní ochrana, a to ani z humanitárních důvodů. Nejvyšší správní soud v řadě svých rozhodnutí konstatoval, že „[n]ení povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany musí podle závěrů vyslovených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74, při osobních pohovorech postupovat tak, aby žadateli o udělení

mezinárodní ochrany umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti [§ 23 zákona o azylu ve spojení s čl. 13 odst. 3 procedurální směrnice (č. 2005/85/ES)]. Co se týče kvality a dostatečnosti důkazů opatřovaných správním orgánem v azylovém řízení, lze odkázat především na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, publikovaný pod č. 1825/2009 Sb. NSS, z něhož vyplývá požadavek, aby informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany byly v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.

Popsané požadavky na dokazování v azylovém řízení dle krajského soudu žalovaný respektoval a ani Nejvyšší správní soud závěry krajského soudu ohledně dostatečnosti skutkových zjištění v azylovém řízení nezpochybňuje. V tomto směru lze dodat, že krajský soud v projednávaném případě svůj závěr o nedůvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany odůvodnil i nevěrohodností výpovědí stěžovatele. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008 - 105, nevěrohodnost tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu, zejména vzhledem k jejich rozporuplnosti, znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. I v tomto ohledu byl tedy postup krajského soudu plně v souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu.

K námitkám stěžovatele ohledně nesprávného vyhodnocení podmínek pro přiznání humanitárního azylu, lze předně uvést, že smysl „institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. Rozhodnutí o udělení či neudělení humanitárního azylu proto soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu. Soudu nepřísluší hodnotit, zda byly dány humanitární důvody či nikoli, to je věcí diskrečního oprávnění správního orgánu. Pokud správní orgán řádně zjistí a posoudí osobní situaci žadatele i stav v jeho zemi, a pokud z těchto skutečností sám nevyvodí důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Rozhodnutí o udělení či neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu „podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování, a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 - 72, publikovaný pod č. 375/2004 Sb. NSS). V intencích závěrů shora citované judikatury krajský soud přezkoumal rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu stěžovatelce podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný dle krajského soudu při zkoumání důvodů pro udělení humanitárního azylu zohlednil všechny relevantní skutečnosti případu a své rozhodnutí v tomto směru přezkoumatelným způsobem odůvodnil. S uvedeným závěrem krajského soudu se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje.

pokračování

Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že námitky, jež stěžovatel učinil předmětem sporu, byly v judikatuře zdejšího soudu řešeny a krajský soud se nedopustil žádného pochybení, které by mohlo přivodit odlišnost rozhodnutí ve věci samé, a které by tak založilo přijatelnost kasační stížnosti. Uvádí-li nyní stěžovatel možné nepochopení jeho výpovědí z důvodu jazykové bariéry, činí tak až nyní v kasační stížnosti.

Lze tak uzavřít, že judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky, které stěžovatel vznesl v kasační stížnosti. Kasační stížnost tedy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

Vzhledem k tomu, že o kasační stížnosti soud rozhodl bezprostředně po jejím obdržení, poté, co učinil nezbytné procesní úkony v řízení, nerozhodoval již o žádosti o přiznání odkladného účinku, neboť takové rozhodování by bylo zcela zjevně neúčelné a nadbytečné.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Ustanovené advokátce náleží odměna za jeden úkon právní služby (tj. doplnění kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu). Soud proto přiznal advokátce v souladu se sazbou mimosmluvní odměny 1×3100 Kč [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 1×300 Kč jako paušální náhradu výdajů s těmito úkony spojenými (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu); celkem tedy 3400 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2013

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu